

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ
УКРАЇНКИ
Факультет економіки та управління
Кафедра фінансів**

**СИЛАБУС
Нормативної освітньої компоненти
Публічні фінанси**

**підготовки бакалавра
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
освітньо-професійної програми Підприємництво, торгівля та
біржова діяльність**

Луцьк – 2022

Силабус освітньої компоненти «ПУБЛІЧНІ ФІНАНСИ» підготовки бакалавра, галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, за освітньо-професійною програмою Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Розробник: Карлін М. І., професор кафедри фінансів, доктор економічних наук, професор

Силабус погоджено:

Гарант ОПП Наталія ПРОЦЬ

Силабус освітньої компоненти перезатверджено на засіданні кафедри фінансів
Протокол № 6 від 9.01.2022 р.

Завідувачка кафедри Олена СТАЩУК

© Карлін М. І., 2022 р.

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	07 Управління та адміністрування, 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність Підприємництво, торгівля та біржова діяльність Бакалавр	Нормативна
Кількість годин / кредитів <u>120 / 4</u>		Рік навчання <u>2</u>
		Семестр <u>4-ий</u>
		Лекції <u>36</u> год.
		Практичні (семінарські) <u>30</u> год.
		Лабораторні <u>10</u> год.
Індивідуальні <u>0</u> год.		
Консультації <u>6</u> год.		
ІНДЗ: <u>немає</u>	Самостійна робота <u>38</u> год.	
Мова навчання	Форма контролю: <u>іспит</u>	
	<u>українська</u>	

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ПП: КАРЛІН МИКОЛА ІВАНОВИЧ

Науковий ступінь: доктор економічних наук

Вчене звання: професор

Посада: професор кафедри фінансів

Мобільний телефон: 067-30-69-740

E-mail: Karlin.Nicholas@vnu.edu.ua

Електронний розклад: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація освітнього компонента. Освітній компонент «Публічні фінанси» належить до переліку нормативних дисциплін циклу загальної підготовки бакалавра за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування» та спрямована на формування у студентів системи компетентностей щодо розуміння фінансово-економічних відносин, що виникають з приводу формування і використання публічних (суспільних) фінансів на всіх рівнях.

2. Пререквізити. Вивчення дисципліни базується на знаннях з вивчення курсів з фінансів.

Постреквізити. Вивчення курсу сприятиме належній підготовці студентів до вивчення курсу «Фінанси суб'єктів господарювання».

3. Мета і завдання навчальної дисципліни. на основі з'ясування теоретичних засад функціонування системи публічних (суспільних) фінансів у розвинутих країнах виявити конкретні форми і методи використання цих коштів в Україні та шляхи підвищення їх ефективності. Основними завданнями вивчення ОК «Публічні фінанси» є: з'ясувати теоретичні основи формування та використання публічних фінансів у розвинутих країнах та в Україні; виявити

конкретні форми і методи удосконалення використання публічних фінансів в Україні на державному та місцевому рівнях.

4. Результати навчання.

При вивченні курсу «Публічні фінанси» студент набуде наступні компетенції:

Інтегральні компетентності:

здатність застосовувати знання з публічних фінансів у професійній політичній діяльності; знання вимог до написання наукових робіт з публічних фінансів; вміння чітко виражати свої думки, мати свій погляд на проблему та вміння відстоювати свою позицію щодо напрямів удосконалення використання публічних фінансів України в сучасних умовах; здатність ініціювати свої ідеї при проведенні практичних занять з курсу «Публічні фінанси».

Загальні компетентності:

ЗК-1. Здатність до фундаментального аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів. Вміння виявляти, аналізувати і структурувати проблеми підприємства і розробляти рішення.

Спеціальні компетентності:

ФК-1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

Програмні результати навчання

ПРН-1. Володіти фундаментальними знаннями щодо економічних процесів та закономірностей функціонування та розвитку підприємства, організації торгівлі та біржової діяльності.

5. Структура освітньої компоненти.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Пр.	Лаб.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Теорія публічних фінансів							
Тема 1. Еволюція фінансової науки. Визначення публічних фінансів	6	2	2		2		С/ 2,4 бали
Тема 2. Умови прояву державою своєї активності через публічні фінанси	6	2	2		2		С / 2,4 бали
Тема 3. Державний перерозподіл фінансів та справедливість. Оптимальний бюджет	7	2	2		2	1	С/2,4бали
Тема 4. Порядок прийняття державних рішень у сфері бюджету.	7	2	2		2	1	С / 2,4 бали
Тема 5. Зростання ступеня державної активності та публічні фінанси	6	2	2		2		С/ 2,4 бали
Тема 6. Принципи оподаткування та податкові відносини.	6	2	2		2		С / 2,4 бали

Тема 7. Порівняльний аналіз теорій оподаткування.	9	2	2	2	3	1	C / 2,4 бали
Тема 8. Прибутковий податок. Корпоративний податок.	9	2	2	2	3	1	C/2,4 бали
Разом за модулем 1	56	16	16	4	18	4	19,2 бали
<i>Змістовий модуль 2. Становлення та розвиток публічних фінансів в Україні</i>							
Тема 9. Державний борг і соціальне забезпечення	11	4	4		2	1	C / 2,4 бали
Тема 10. Публічні фінанси в період Київської Русі та Галицько-Волинського князівства.	6	2	2		2		C / 2,3 бали
Тема 11. Функціонування публічних фінансів на українських землях в період польсько-литовської та козацької доби і в складі Російської, Австрійської та Австро-Угорської імперій і Польщі.	7	2	2		2	1	C / 2,3 бали
Тема 12. Публічні фінанси в Україні в 1917-1922 рр. та в період існування СРСР.	7	2	2		3		C / 2,3 бали
Тема 13. Публічні фінанси в умовах існування незалежної України (з 1991 р.).	7	2	2		3		C / 2,3 бали
Тема 14. Проблеми та шляхи удосконалення формування публічних доходів і використання публічних видатків в Україні	7	2	2		3		C / 2,3 бали
Тема 15. Загальні проблеми фінансування освіти, наукової та культосвітньої діяльності в Україні та шляхи їх вирішення.	6	2		2	2		C / 2,3 бали
Тема 16. Фінансові проблеми охорони здоров'я, туризму та рекреаційних закладів в Україні: шляхи їх вирішення.	6	2		2	2		C/1,65
Тема 17. Проблеми управління фінансами державних підприємств та шляхи їх вирішення.	6	2		2	2		C/1,65
Разом за модулем 2	64	20	14	6	20	2	21,8 бали
Види підсумкових робіт							60
Модульна контрольна робота 1							МКР / 30 балів
Модульна контрольна робота 2							МКР / 30 балів
Всього годин / Балів	120	36	30	10	38	6	100

*Форма контролю: С – семінар, МКР – модульна контрольна робота.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота полягає в підготовці до модульного контрольного оцінювання за питаннями, підготовленими викладачем на основі лекційного матеріалу.

1. Видатки на державне управління в Україні та шляхи їх удосконалення
2. Видатки на розвиток економіки в Україні та шляхи їх удосконалення
3. Особливості формування фінансів підприємств державного сектору в Україні.
4. Особливості використання фінансів підприємств державного сектору в Україні.
5. Необхідність приватизації підприємств та установ публічного сектору в Україні.
6. Проблеми приватизації підприємств та установ публічного сектору в Україні.
7. Проблеми і напрями удосконалення управлінням державного боргу України
8. Проблеми і напрями обслуговуванням державного внутрішнього боргу України
9. Проблеми і напрями удосконалення управлінням й обслуговуванням державного внутрішнього боргу України
10. Проблеми і напрями удосконалення управлінням й обслуговуванням державного зовнішнього боргу України
11. Проблеми і напрями удосконалення управлінням й обслуговуванням валового зовнішнього боргу України
12. Функції Міністерства фінансів України та шляхи удосконалення його діяльності.
13. Функції територіальних підрозділів Міністерства фінансів України та шляхи удосконалення їх діяльності.
14. Функції Державної податкової служби України.
15. Напрями удосконалення функціонування Державної податкової служби України.
16. Функції Державної казначейської служби України.
17. Шляхи удосконалення діяльності Державної казначейської служби України.
18. Функції Державної аудиторської служби України.
19. Напрями удосконалення функціонування Державної аудиторської служби.
20. Функції Державної служби фінансового моніторингу і напрями удосконалення її функціонування.
21. Функції Бюро економічної безпеки і напрями удосконалення його функціонування.
22. Функції Агентства з розшуку та менеджменту активів (АРМА) і напрями удосконалення його функціонування.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо студента. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Студенти зобов'язані заздалегідь повідомляти викладача про відсутність на занятті. Через об'єктивні причини (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі з використанням програми Zoom за погодженням із керівником

курсу. Недопустиме користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних із навчанням.

Політика щодо академічної доброчесності. Виконані завдання студентів мають бути їх оригінальними роботами. Копіювання, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-0,2 бали за кожну роботу). Складання модулів відбувається лише раз відповідно до встановленого терміну, оскільки є можливість отримати бали на заліку.

Зарахування результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті. Результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), зараховуються за наявності відповідного документу (сертифікат, свідоцтво, посилання тощо), які визначають тематику, обсяги та перелік результатів навчання. Для зарахування визнаються сертифікати, отримані на платформі відкритих онлайн-курсів Prometheus або інших ресурсах.

Питання до іспиту

1. Еволюція фінансової науки у дослідженнях зарубіжних вчених
2. Проблема визначення структури фінансової системи України
3. Проблема визначення публічних фінансів та їх структури
4. Реформування системи публічних фінансів в Польщі: досвід для України
5. Економічна логіка дій держави в регулюванні господарства за допомогою публічних фінансів
6. Різні погляди щодо необхідності втручання держави в економіку
7. Вашингтонський консенсус
8. Пекінський консенсус
9. Публічні закупівлі як засіб державного регулювання використання публічних фінансів у демократичних країнах
10. Публічні закупівлі як засіб підвищення ефективності державного регулювання публічних фінансів в Україні
11. Основи державного перерозподілу ВВП в ринковій економіці
12. Особливості перерозподілу ВВП на основі рішення більшості
13. Необхідність врахування інтересів меншості при перерозподілі ВВП
14. Досвід Швеції в ефективному розподілі бюджетних коштів на державному та місцевому рівнях
15. Досвід Фінляндії в ефективному розподілі бюджетних коштів на державному та місцевому рівнях
16. Мета, наслідки й принципи формування державних доходів
17. Бюджет за прямої демократії та в умовах представницької демократії
18. Правила (мотиви) перерозподілу ВВП у демократичних країнах

19. Проблеми прийняття оптимального бюджету в демократичних країнах
20. Досвід США щодо ефективного використання бюджетних коштів
21. Особливості Державного бюджету України на 2023 рік
22. Прямі та непрямі податки у демократичних країнах та в Україні
23. Визначення та структура податкового тягара
24. Методи обмеження податкового тягара у демократичних країнах
25. Визначення принципів оподаткування традиційною фінансовою наукою
26. Визначення принципів оподаткування сучасною фінансовою наукою
27. Особливості взаємозв'язку оподаткування та ефективності
28. Особливості взаємозв'язку оподаткування та справедливості
29. Концептуальні моделі оподаткування, що характеризують поведінку уряду в умовах різних обмежень
30. Теорії оподаткування висунуті представниками економіки добробуту
31. Оптимальне оподаткування благ та оптимальне прибуткове оподаткування
32. Теорія еволюційного оподаткування та її особливості в сучасних умовах
33. Причини ухилення від податків, що пояснюються різними економічними теоріями.
34. Чинники ухилення від сплати податків.
35. Інституціональні умови, що впливають на поведінку платника податків
36. Способи уникнення сплати податків та боротьба з цим явищем
37. Прибуткове оподаткування доходів громадян в розвинутих країнах та особливості його реформування
38. Особливості оподаткування домогосподарств в Німеччині
39. Особливості оподаткування домогосподарств у Великій Британії
40. Економічна сутність корпоративного податку та історія його розвитку
41. Особливості використання непрямих податків у розвинутих країнах
42. Історія та особливості використання непрямих податків в Україні
43. Податок на додану вартість та проблема його заміни податком з обороту
44. Особливості використання акцизного податку в Україні
45. Фінансування соціального забезпечення як одна з проблем демократичного суспільства.
46. Проблеми соціального забезпечення та шляхи їх вирішення в країнах світу та в Україні
47. Дефіцит державного бюджету та засоби його обмеження
48. Сутність, структура та межі державного кредиту
49. Сутність, структура та межі державного боргу
50. Особливості публічних фінансів в Україні при УНР і гетьмані Скоропадському
51. Особливості функціонування публічних фінансів в Україні під час існування тоталітарного режиму
52. Особливості реформування та функціонування публічних фінансів України в 2001-2022 роках
53. Фінансові особливості проведення адміністративно-територіальної реформи в Україні: порівняння з Польщею
54. Доходи і видатки новостворених територіальних громад в Україні
55. Необхідність та напрями удосконалення податкової системи в Україні.

56. Напрями удосконалення формування та використання державних цільових фондів соціального спрямування в Україні.
57. Шляхи удосконалення фінансування дошкільної і шкільної освіти в Україні.
58. Проблеми фінансування вищої освіти та науки України та можливі шляхи їх вирішення.
59. Проблеми фінансування культосвітніх закладів в Україні та шляхи їх вирішення з урахуванням досвіду країн ЄС.
60. Проблеми державного управління і фінансування охорони здоров'я в Україні.
61. Фінансові проблеми розвитку фізичної культури, спорту та туризму в Україні та можливі шляхи їх вирішення.
62. Видатки на національну оборону в Україні
63. Видатки на правоохоронну діяльність і безпеку держави в Україні

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумкова оцінка за вивчення курсу розраховується таким чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Відповіді на семінарських заняттях	40
Модульна контрольна робота 1 (теми 1–7)	30
Модульна контрольна робота 2 (теми 8–14)	30
Іспит (теми 1–14) – опитування	60
Форма контролю	іспит

Якщо студент успішно виконав усі запропоновані викладачем завдання й отримав остаточну оцінку не меншу, ніж 75 балів, підсумкову оцінку він отримує без складання іспиту. Така оцінка виставляється в день проведення іспиту за умови обов'язкової присутності студента.

Якщо студент отримав остаточну оцінку нижчу за 75 балів, або бажає підвищити рейтинг на іспиту, підсумкова оцінка визначається як сума балів, отриманих за поточний контроль (максимум 40 балів) та оцінки за іспит (максимум 60 балів).

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	Критерії оцінювання
90 – 100	Зараховано	Студент опрацював весь курс згідно з програмою, оперує основними поняттями та вміє їх застосовувати на практиці, здобув компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання високого рівня складності
82 – 89		Студент опрацював весь курс згідно з програмою, оперує основними поняттями, може застосувати більшість положень на практиці, здобув компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання високого рівня складності з незначними помилками
75 - 81		Студент опанував 80–90 % курсу згідно з програмою, оперує більшістю основних понять та може їх застосувати на практиці,

		здобув окремі компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання середнього рівня складності
67 -74		Студент опанував 60–70 % курсу згідно з програмою, оперує деякими основними поняттями та може їх застосувати на практиці, здобув окремі компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання середнього рівня складності з незначними помилками
60 - 66		Студент опанував 60 % курсу згідно з програмою, оперує деякими основними поняттями та може їх застосувати на практиці, здобув окремі компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання середнього рівня складності з допомогою викладача
1 – 59	Не-зараховано	Студент опанував 60 % курсу згідно з програмою, оперує деякими основними поняттями та може їх застосувати на практиці, здобув окремі компетенції, знання та вміння, може розв'язати завдання середнього рівня складності лише з допомогою викладача

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна

1. Карлін М. І. Суспільні фінанси в умовах демократії: навч. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. 228 с.
2. Karlin M., Ivashko O. Reforma decentralizacji na Ukrainie: obecny stan, wyniki, perspektywy. *Studia dualne szansą na wdrażanie innowacji i rozwój gospodarki*; red. naukowa S. Skrzypek-Ahmed. Lublin: WSEiI w Lublinie, 2019. S. 153–160.
3. Karlin, M., Prots, N., & Prots, V. (2020). Роль мінімальної заробітної плати в системі дотримання соціальної справедливості при фінансуванні бюджетних установ. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*, 3(34), С. 358-365. <https://fkd.ubs.edu.ua/index.php/fkd/article/view/2932>.
4. Карлін М. І. Фінансові порушення в реалізації державних закупівель і засоби їх мінімізації. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. № 2 (26). С. 87-93.
5. Карлін М. І., Проць Н. В. Проблеми та необхідність «зеленого фінансування» у повоєнний період відбудови економіки України. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. Том 3 (31). 2022. С. 29-36.

Додаткова

1. Карлін М. І. Механізм забезпечення кліматичної безпеки держави. Механізми забезпечення соціоекологічної безпеки держави : колективна монографія / за ред. Л. М. Черчик. Луцьк: Терен, 2019. С.96–114.
2. Карлін М.І., Івашко О. А. «Зелені» фінанси як новий напрям залучення інвестицій в економіку України. *Економічний форум*. Луцьк. Луцький національний технічний університет. 2020. № 3. С. 97–104.
3. Karlin M., Batiuk O. Fiscal decentralization in the countries of the Visegrad group and Ukraine: a comparative analysis. *Visegrad journal on human rights*. № 1. 2021. S. 155-162.
4. Сучек С.І., Карлін М.І. Шляхи трансформації екологічного оподаткування в Україні в контексті євроінтеграції. *Економіка та суспільство*. 2021. № 31. URL:

5. Карлін М. І., Проць Н. В., Проць В. І. Екологічні податки та екологічне фінансування територіальних громад: досвід України та ЄС. *Світ фінансів*. 2022. № 2. С. 133-143.

Інтернет-ресурси

1. Законодавство України: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.

2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: веб-сайт. URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>.

3. Karlin, M., Prots, N., & Prots, V. (2020). Роль мінімальної заробітної плати в системі дотримання соціальної справедливості при фінансуванні бюджетних установ. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*, 3(34), С. 358-365. <https://fkd.ubs.edu.ua/index.php/fkd/article/view/2932>.

4. Бонд Р. Фінансова грамотність та обізнаність в Україні: Факти та висновки. URL: http://www.uaib.com.ua/files/articles/1369/84/finlit_survey_6dec2010_ua.pdf.

5. Канцир В. Курс на протекціонізм: чи може локалізація врятувати українських виробників. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2020/09/7/664779/>